

هزاران تن برنج در حال فاسد شدن

بیش از ۲۰۰ هزار تن برنج از چندین ماه پیش در گمرک و بنادر دپو شده و مجوز ترخیص ندارد؛ آن هم در شرایطی که بنابر اعلام مسئولان و صاحبان شان، این برنج ها در حال فاسد شدن هستند و با عدم پرداخت ارز به فروشنده، اعتبار بین المللی تجار زیر سوال رفته، در این بین سکوت دستگاه های مربوطه قابل تامل است.

به گزارش ایسنا، برنج از جمله کالاهای اساسی است که سالانه برای جبران کسری نیاز داخل بخشی از آن از محل واردات تامین می شود و تا اردیبهشت سال جاری مشمول دریافت ارز دولتی ۴۲۰۰ تومانی بود که بعد از آن از گروه دریافت کنندگان ارز دولتی خارج و با ارز سامانه نیما که این روزها به بیش از ۲۵ هزار تومان می رسد، تامین ارز می شود.

طی ماه های گذشته قیمت برنج وارداتی به طور قابل توجهی افزایش یافته و نسبت به سال گذشته تا بیش از ۱۰۰ درصد گران شده است. این افزایش در حالی اتفاق افتاده که طبق آمار گمرک ایران بالغ بر ۲۰۰ هزار تن برنج در حال حاضر در بنادر دپو شده و با توجه به موانع موجود که عمده آن به تامین ارز بر می گردد امکان ترخیص ندارد و این در شرایطی است که این روزها اخباری در رابطه با فاسد شدن برنج های مانده در گمرک و بنادر وجود دارد!

بر این اساس به بهانه بررسی وضعیت پیش آمده در گفت و گویی با صاحبان برنج های دپو شده در گمرک مسائل پیش روی آنها برای ترخیص و تبعات ناشی از دپوی این کالا مورد پرسش قرار گرفته است.

در بین اظهارات صاحبان برنج های دپو شده موارد مشترکی از جمله عدم همکاری بانک مرکزی و وزارت صمت، عدم اولویت بندی مناسب در تخصیص ارز، زیر سوال رفتن اعتبار بین المللی واردکنندگان نزد تجار خارجی و البته فاسد شدن برنج های مانده در گرما و رطوبت بنادر دیده می شود.

مشکل برنج از پارسال شروع شد

حسن روحانی، از فعالان حوزه واردات برنج و نایب رئیس اتاق بازرگانی بندر عباس در این رابطه به ایسنا، توضیح داد که پایه مشکل واردات از سال قبل گذاشته شد، زمانی که طی بخشنامه ای اعلام شد ممنوعیت فصلی واردات برنج زودتر و از مرداد ماه آغاز شده است، اما از زمان ممنوعیت فصلی واردات برنج تا آذر ماه که ثبت سفارش مجدداً باز شد بانک مرکزی ارز مورد نیاز برنج را تامین نکرد و ثبت سفارش های جدید هم تا پایان سال گذشته به صورت قطره چکانی تخصیص ارز شدند. تا اردیبهشت امسال نیز برنج با نرخ دولتی ۴۲۰۰ تومان تامین ارز می شد اما با همان نرخ نیز تخصیص ارز صورت نگرفت و اکنون که با نرخ نیمایی تامین ارز می شود باز هم صف تخصیص ارز وجود داشته و تدریجی این اتفاق می افتد. از سوی دیگر زمان ممنوعیت فصلی برنج که قرار بود بخشی به صورت درصدی ترخیص شود با توجه به عدم تخصیص ارز ترخیصی صورت نگرفت و اکنون که ثبت سفارش مجدداً باز شده همچنان همان بالای ۲۰۰ هزار تن برنج دپو شده باقی مانده است.

بانک مرکزی حتی تلفن هم جواب نمی دهد

وی با اشاره به پیگیری هایی که در رابطه با تعیین تکلیف وضعیت واردات برنج و تامین ارز آن وجود دارد، گفت: متأسفانه با وجود پیگیری های صورت گرفته بانک مرکزی به هیچ وجه پاسخگو نیست، حتی تلفن های رابطی هم که برای این منظور گذاشته شده پاسخگو نیستند و وارد کنندگان کالاهای اساسی و از جمله برنج سرگردان مانده و نمی دانند که باید چه کار کنند و فقط از این سازمان به آن سازمان پاسکاری می شوند.

اگر بانک مرکزی نمی تواند تامین ارز کند، تکلیف را مشخص کند

این فعال حوزه تجارت خواستار آن شد که بانک مرکزی دلیل عدم تخصیص ارز را مشخص کند و در ادامه گفت: در این رابطه باید شفاف سازی شود، اگر بانک مرکزی توان تامین ارز را ندارد از کانال های دیگر مثلا واردات در قبال صادرات یا واردات بدون انتقال ارز اقدام شود تا وارد کننده بتواند مشکلات خود را در زمینه تامین ارز برطرف کند.

وی در مورد اقدامات وزارت صمت هم گفت که به هر صورت این وزارتخانه چند ماهی وزیر نداشت و این موضوع در تصمیم گیری ها اثرگذار بود اما به هر صورت معاونت بازرگانی و ستاد تنظیم بازار تا حدودی همراهی کردند.

حتی مصوبه اجرا نشد که صاحب کالا اعتماد کند

او در ادامه به خدشه دار شدن اعتماد تجار به وضعیت موجود و اعتبارشان در حوزه بین الملل اشاره کرد و گفت: متأسفانه آنچه مصوب می شود هم به درستی اجرایی نمی شود، در سال گذشته و بر اساس مصوبه شورای عالی امنیت ملی این مجوز به وزارت صمت و گمرک داده شد که کالاهای اساسی را به صورت درصدی ترخیص کنند و وارد کنندگان برنج نیز به استناد این مصوبه اقدام کردند و کالای خود را مطابق قیمت سامانه جامع تجارت به فروش رساندند، اما اکنون بعد از گذشت ۹ ماه هنوز بانک مرکزی به این بهانه که در اردیبهشت ارز برنج نیمایی شده ارز سال قبل را هم که نیمایی نبود پرداخت نکرده است، در این حالت چطور انتظار داریم که صاحبان چهار میلیون تن کالای اساسی بر اساس مصوبه ای که می گوید صاحبان کالا نسبت به ترخیص اقدام کرده و بانک مرکزی طی سه ماه ارز آن را تامین کند ورود پیدا کنند؟ وقتی فعالان اقتصادی می بینند که بانک مرکزی حتی برای برنج نتوانسته کمتر از ۱۰۰ میلیون دلار اختصاص دهد چگونه اعتماد کرده و برای ترخیص میلیون ها تن کالا اقدام کنند؟

وقتی سرمایه را نابود می کنید، باز هم توقع واردات دارید؟

وی در بخشی از اظهارات خود به وضعیت برنج های مانده در بنادر اشاره داشت و یاد آور شد: این کالا که مدت ها در محیط مرطوب و گرم مانده رو به فساد رفته و در حال خراب شدن است و این یک واقعیت است که اکنون واردکنندگانی که با گرفتاری بسیار و با اعتبار خود برنج وارد کرده اند به سمت نابودی رفته و این جریان آنها را به خاک سیاه می نشاند، با این وجود آیا واقعا فضایی برای اعتماد

باقی می ماند؟ وقتی اینگونه برای وارد کننده کالای اساسی محدودیت ایجاد می کنند و اعتبار بین المللی بخش خصوصی را نزد فروشندگان خارجی زیر سوال می برند آیا واقعا می توان توقع داشت که وارد کننده ای که سرمایه او در حال نابود شدن است باز هم در زمان نیاز نسبت به واردات اقدام کند؟

برای تامین نیاز بازار آمديم اما...

اما مختاریانی دیگر فعال حوزه واردات برنج است که به عنوان یکی از صاحبان برنج های دپو شده در گمرک است توضیحاتی ارائه کرد.

وی نیز به ماجرای ترخیص درصدی برنج در آبان سال گذشته اشاره کرد و گفت که آن زمان از واردکنندگان خواسته شد برای ترخیص درصدی یعنی ترخیص بین ۷۰ تا ۸۰ درصد برنج ها بدون دریافت کد رهگیری بانک اقدام کنند تا کمکی به تنظیم بازار باشد که وارد کنندگان برای همراهی و تامین نیاز بازار اقدام کرده و بدون تامین ارز برنج خود را وارد بازار کردند اما اکنون حدود ۱۰ ماه از آن زمان گذشته و با وجود اینکه باید با ارز ۴۲۰۰ تومانی تامین ارز می شد این اتفاق نیفتاد.

وی که نایب رئیسی انجمن وارد کنندگان برنج را نیز برعهده دارد گفت: به نظر من میزان برنج های دپو شده به زیر ۱۰۰ هزار تن می رسد. حدود ۲۵ هزار تن از سال قبل باقیمانده و ۵۰ هزار تن دیگر به آن اضافه شده است. این در حالی است که ممکن است ثبت سفارش بالغ بر ۲۰۰ هزار تن بوده اما میزان بسیار کمتری وارد شده باشد.

سیاست را روشن کنید/ اعتبارمان رفت

او از عدم شفافیت برخی سیاست ها نیز گله کرد و یادآورد شد که بارها از مسئولان خواسته ایم تا سیاست خود را در رابطه با واردات برنج اعلام کنند. اگر نیاز به واردات وجود دارد که باید از وارد کننده حمایت شده و وی اقدام کند نه اینکه کالایی را بر اساس اعتبار بین المللی خود وارد کرده و ماه ها در صف تخصیص و تامین ارز بماند و وارد نشود. در این بین باید توجه داشت که تجار خارجی به ویژه در هند و پاکستان دیگر با تکرار بدقولی ها به ما اعتماد نمی کنند. مگر می شود برنج را وارد کرده و ماه ها در گمرک نگه داشت و ارز آن را پرداخت نکرد؟! به مرور زمان اعتبار واردکننده در حوزه بین الملل خدشه دار شده و زیر سوال رفته است. این در حالی است که در زمانی که ما حتی تحت فشار تحریم قرار داشته ایم تجار

خارجی به ما اعتماد داشتند و برای واردات برنج بر اساس اعتبار مان اقدام می کردیم اما اکنون این مهم تحت تاثیر قرار گرفته است به هر حال شرایط به نحوی بوده که اکنون تعدادی از کسانی که در صنف برنج بودند از آن خارج شدند چرا که دیگر منطق اقتصادی برای آنها ندارد و هم اینکه اعتبار آنها در حوزه بین الملل خدشه دار شده است.

آهن هم نمی ماند، چه برسد به برنج

این فعال حوزه واردات برنج به ماندگاری برنج های دپو شده در گمرک و فاسد شدن آنها نیز اشاره کرد و افزود: از آبان پارسال این برنج ها در انبار باقیمانده است حالا برخی وارد کننده ها به اعتبار خودشان بدون رد و بدل شدن اسناد کالا را به انبارها منتقل کردند اما برنج های برخی وارد کنندگان با توجه به اینکه ارز و سندی جابجا نشده در کانتینرها باقیمانده است. تصور کنید در گرما و رطوبت شدید جنوب آهن هم دوام نمی آورد، چطور توقع داریم که در این مدت برنج که یک کالای فاسد شدنی بوده و حشرات به آن نفوذ می کند در این گرما باقی بماند، بعد به زمان ترخیص که برسد ممکن است بهداشت و استاندارد نسبت به ترخیص آنها ایراد بگیرد.

مشخص نیست صمت چطور اولویت بندی می کند

مختاریانی همچنین در مورد عملکرد وزارت صمت گفت: باید وزارت صمت نسبت به اولویت بندی کالاها برای تخصیص ارز دقت بیشتری داشته باشد وگرنه بانک مرکزی می گوید ارز نیمایی اختصاص داده و واقعا هم اختصاص داده است اما اینکه این تخصیص کدام کالا را در بر گرفته جای سوال دارد. وزارت صمت باید در نظر داشته باشد کالاها بر اساس نیاز و شرایط تامین ارز و ترخیص شوند. اکنون برنج از جمله کالاهایی است که هم نیاز بازار است، هم کمبود آن وجود دارد و هم اینکه در معرض فاسد شدن قرار گرفته، مگر می شود که وزارت صمت از این موضوع اطلاع نداشته و برای اولویت بندی آن اقدام نکند.

به هر حال اینها مسائلی است که این روزها در رابطه با کالاهای وارداتی به ویژه برنج مطرح بوده و تا کنون نیز اتفاقی برای ترخیص برنج ها نیفتاده است.

گمرک: تا تخصیص ارز نباشد برنجی ترخیص نمی شود

این در حالی است که ارونقی - معاون فنی و امور گمرکی گمرک ایران

- بارها در رابطه با ترخیص برنج های دپو شده تاکید کرده که مانع اصلی به عدم تخصیص ارز بر می گردد و تا زمانی که کد رهگیری بانک در این رابطه صادر نشود گمرک مجاز به ترخیص این برنج ها نیست.

وی حتی اعلام کرده که در زمان ممنوعیت فصلی واردات برنج طی ماه های اخیر نیز این ۲۳۰ هزار تن برنج مانعی برای ترخیص در زمان ممنوعیت نداشته و قبل از آن به گمرک اظهار شده بود ولی عدم تخصیص ارز مانع از ترخیص آنها شده است.

دستگاه ها گزارش دهند

اما طی هفته های اخیر و طی سفر معاون اول رئیس جمهور به هرمزگان و بازدید از بنادر مصوباتی برای ترخیص کالاهای دپو شده در دستور کار قرار گرفته که به طور ویژه موانع ارزی مورد توجه قرار داده است که در مورد کالاهای اساسی مقرر شد بانک مرکزی در مورد اقلام و کالاهایی که به صورت اعتباری خریداری و اعلامیه تامین ارز برای آنها صادر شده به سرعت از گمرک خارج خواهند شد. همچنین درباره کالاهایی که هنوز اسناد به دست خریدار نرسیده و مشکل انتقال ارز داشتند نیز نسبت به تامین ارز آنها اقدام می شود.

با این حال تاکنون گزارشی از سوی گمرک، وزارت صمت و بانک مرکزی منتشر نشده که نشان دهد در این مدت در رابطه با ترخیص کالاهای اساسی و به ویژه برنج که در وضعیت خاصی قرار گرفته چه اقدام انجام شده و آیا در اولویت تخصیص ارز قرار گرفته است یا خیر؟

سرویس خبری: صنعت غذا